

8. Замрига А. Адміністративно-правове забезпечення господарської діяльності в Україні. Теорія і практика : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 374 с.
9. Рябець К. Адміністративно-правова охорона вод: сучасні проблеми та шляхи їх подолання. *Юридична наука*. 2014. № 1. С. 47–52.
10. Адміністративне право України : підручник / Ю. Битяк, В. Гаращук, О. Дьяченко та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 544 с.
11. Гончарук С. Основи адміністративного права України : навчальний посібник. Київ, 2004. 200 с.
12. Куркова К. Предмет адміністративного права: генеза і трансформація. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6. Т. 4. С. 217–223.
13. Авер'янов В. Доктринальні засади сучасного розвитку та реформування українського адміністративного права. *Виконавча влада і адміністративне право*. Київ, 2002. С. 60–73.
14. Карловская Е. Методология организации предоставления государственных услуг на основе субъектно-ориентированного подхода : автореф. дисс. ... докт. экон. наук : спец. 08.00.05 ; Тихоокеанский государственный университет. Хабаровск, 2013. 47 с.
15. Державна стратегія управління лісами України до 2035 року : проект до обговорення / Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. 2020. URL: [https://mepr.gov.ua/files/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%96%CC%88_2035%2007.10.20%20\(1\).docx](https://mepr.gov.ua/files/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%96%CC%88_2035%2007.10.20%20(1).docx).
16. Про охоронну діяльність : Закон України від 22 березня 2012 року № 4616-VI. *Голос України*. 2012. № 70.
17. Жук Т. Поняття та сутність охорони національних інтересів України. *Юридична наука*. 2020. № 3. С. 167–172.
18. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року № 3852-XII. *Офіційний вебпортал парламенту України «Верховна Рада України»*. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>.
19. Про затвердження Положення про державну лісову охорону : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 року № 976. *Урядовий кур'єр*. 2009. № 172.
20. Сорока Л. Поняття державного регулювання і державного управління космічною діяльністю та їх розмежування. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. № 4. С. 193–199.

УДК 347.732

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.5.2.13>

БАСАЙ В.О.

**ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ТА КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ
ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ ПОРЯДКУ НАДАННЯ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ КРЕДИТНИМИ СПІЛКАМИ В УКРАЇНІ**

**INTERACTION OF LAW ENFORCEMENT AND CONTROL BODIES
ON PREVENTION OF VIOLATIONS OF VIOLATIONS OF THE PROCEDURE
FOR PROVISION OF FINANCIAL SERVICES BY CREDIT UNIONS IN UKRAINE**

У статті обґрунтовано, що, незважаючи на сформовану систему державного регулювання ринку фінансових послуг, визначення та розподіл повноважень щодо регулювання, нагляду і контролю за діяльністю фінансових послуг, державне регулювання фінансового сектору економіки на сучасному етапі характеризується недостатньою ефективністю, відстає від сучасних тенденцій і вимог розвитку ринку, недостатньо враховує міжнародний досвід. Ключовою проблемою у здійсненні

© БАСАЙ В.О. – аспірант кафедри публічного управління та адміністрування (Національна академія внутрішніх справ)

регулювання ринку фінансових послуг є недостатня координація дій між фінансовими регуляторами, що у процесі наглядової діяльності знаходить відображення у неузгодженості їх дій під час прийняття нормативно-правових актів, недостатній координації дій в умовах системних фінансових криз, недостатньому обміні інформацією та невідпрацьованості механізмів взаємодії під час нагляду за діяльністю фінансових конгломератів чи пов'язаних осіб. Велике значення має також подальша інтеграція України у світові структури, що визначають міжнародну політику у галузі регулювання фінансових послуг. У цьому контексті окреслено та запропоновано основні напрями взаємодії уповноважених суб'єктів щодо запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг кредитними спілками. Визначено, що основними факторами, що сприяють переходу до системи інтегрованого фінансового нагляду й регулювання, є структурні еволюційні зміни сегментів фінансового ринку, викликані численними інформаційними та технологічними інноваціями; розуміння того, що побудована раніше й наявна сьогодні система недосконала, є однією з причин повторюваних криз на різних сегментах фінансового ринку й вимагає більшого внутрішнього зв'язку між ними; створення фінансових супермаркетів, які виконують кредитно-фінансові операції, що викликає необхідність інтеграції установ, що займаються фінансовим надглядом і регулюванням у відповідних напрямках; створення та поширення нових фінансових продуктів, що викликало відповідний попит на регулювання з боку відповідних органів фінансового нагляду й регулювання; зміна якісних і кількісних характеристик ризиків, прийнятих на фінансових ринках кредитними спілками; зростання інтернаціоналізації небанківської справи, що впливає на організацію нагляду й регулювання як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Ключові слова: *кредитна спілка, фінансові послуги, небанківська фінансова установа, правопорушення, запобігання, взаємодія.*

The article substantiates that despite the current system of state regulation of the financial services market, definition and distribution of powers to regulate, supervise and control financial services, state regulation of the financial sector of the economy at the present stage is characterized by insufficient efficiency, lags behind current market trends and requirements, does not take into account international experience. The key problem in the regulation of the financial services market is the lack of coordination between financial regulators, which in the process of supervisory activities is reflected in the inconsistency of their actions during the adoption of regulations, lack of coordination in systemic financial crises, lack of information exchange and failure mechanisms, interaction during the supervision of financial conglomerates or related parties. The further integration of Ukraine into the world structures that determine the international policy in the field of financial services regulation is also important. In this context, the main directions of cooperation of authorized entities to prevent violations of the procedure for providing financial services by credit unions are outlined and proposed. It is determined that the main factors contributing to the transition to the system of integrated financial supervision and regulation can be identified as: structural evolutionary changes in financial market segments caused by numerous information and technological innovations; understanding that the system built earlier and existing today is imperfect, and is one of the causes of recurring crises in different segments of the financial market and requires a greater internal connection between them; creation of financial supermarkets that perform credit and financial operations, which necessitates the integration of institutions engaged in financial supervision and regulation in the relevant areas; the creation and distribution of new financial products has caused a corresponding demand for regulation by the relevant financial supervision and regulatory authorities; change in the qualitative and quantitative characteristics of risks accepted in the financial markets by credit unions; the growth of the internationalization of the non-banking business, which affects the organization of supervision and regulation at both the national and international levels.

Key words: *credit union, financial services, non-bank financial institution, offenses, prevention, interaction.*

Актуальність теми. Взаємодія суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності характеризується наявністю різноманітних зв'язків, дослідження яких дасть змогу підвищити ефективність впливу держави на нейтралізацію чинників, що зумовлюють економічну злочинність загалом. Зазначені зв'язки в системі суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності не повинні дублюватися, а мають бути взаємопов'язаними і скоординованими. Ця обставина обумовлює необхідність дослідження взаємодії суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності під час реалізації ними своїх функцій [1].

Зв'язки, що визначають сутність взаємодії правоохоронних та інших суб'єктів у запобіганні кримінальним правопорушенням, повинні мати своє юридичне закріплення та ґрунтуватися на єдиних принципах верховенства права, суворого дотримання законності під час вжиття узгоджених спільних заходів, пріоритетності прав людини, гуманізму, поваги до людини тощо.

Виклад основного матеріалу. До суб'єктів взаємодії належать державні органи, які мають відповідні повноваження у сфері господарсько-правових відносин, а саме органи запобігання вчиненню кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності (правоохоронні органи) та органи, що здійснюють контроль за додержанням законів у відповідній сфері господарювання (контролюючі органи).

Основою взаємодії є обов'язкова участь правоохоронних та контролюючих органів у запобіганні кримінальним правопорушенням із наданням для цього необхідних, специфічних для кожного органу джерел інформації, сил та засобів. Слід зазначити, що така взаємодія не зводиться лише до обміну процесуальною, оперативно-розшуковою та іншою службовою інформацією, передбаченою відповідними законодавчими актами. Йдеться також про реалізацію цієї інформації шляхом проведення спільних дій, оцінювання та обговорення отриманих результатів, планування подальших заходів, спрямованих на запобігання кримінальним правопорушенням.

У цьому аспекті значимо, що регулювання є однією з основних функцій держави, яке полягає у здійсненні впорядковуючого впливу на суспільні відносини. На думку О. Безуха, необхідність здійснення державного регулювання у сфері економіки полягає в окремих сферах економіки та зумовлена постійними змінами (соціальними, економічними, політичними, технічними) у розвитку суспільства, які потребують швидкої реакції [2, с. 79]. Таким чином, у структурі державного апарату має бути передбачений суб'єкт, метою діяльності якого буде забезпечення належного, ефективного та своєчасного правового регулювання у певній сфері (зокрема, у сфері ринків фінансових послуг) з урахуванням необхідності балансу публічних і приватних інтересів. Зокрема, виділяють монорегуляторну та полірегуляторну моделі ринків фінансових послуг. Так, перша стосується тих країн, де державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг здійснюється єдиним суб'єктом щодо всіх фінансових посередників, а друга передбачає функціонування декількох наділених повноваженнями суб'єктів державного регулювання [3, с. 29–30].

Такими регуляторами в зарубіжних країнах зазвичай є спеціально уповноважені суб'єкти, що дають змогу зменшити прямий вплив контролю уряду за такими галузями (так звані регульовані галузі), які вирізняються необхідністю збалансування публічних і приватних інтересів, одним із механізмів забезпечення якого є навіть створення природних монополій. У таких сферах уповноважені регулятори зазвичай утворюються за експертним принципом задля зменшення політичного впливу на їх формування та діяльність [4, с. 45]. Виникнення спеціальних суб'єктів-регуляторів викликано кількома причинами, серед яких варто виокремити такі [5, с. 169]: необхідність дійсного досягнення мети регулювання (у розумінні здійснення ефективного впливу на функціональне середовище), а не лише прийняття нормативно-правових актів; демократизація управління; дотримання вимог адміністративного регулювання щодо достатності експертних знань внутрішнього характеру стосовно регульованої галузі, забезпечення аполітичності, наступності й стабільності в діяльності органів регулювання.

На жаль, вітчизняні фахівці акцентують увагу на тому, що система державного регулювання діяльності фінансових установ (фінансових посередників) на ринках фінансових послуг не завжди має збалансований і системний характер, а правове регулювання має рамковий характер і більшою мірою окреслює питання захисту прав споживачів, інвесторів, кредиторів; недостатня ефективність державного регулювання та нагледу, надмірна зарегульованість дозвільних процедур для фінансових установ приводять, зокрема, до порушень у зазначеній сфері [6, с. 143; 7, с. 65]. Ринок фінансових послуг є окремою сферою господарської діяльності, яка, відповідно, є об'єктом державного регулювання.

Ринок фінансових послуг передбачає функціонування декількох груп суб'єктів [8, с. 23], таких як власники фінансових ресурсів (продавці); користувачі фінансових ресурсів (покупці); фінансові посередники; органи державного регулювання на ринку фінансових послуг; громадські організації.

Відповідно до положень чинного законодавства України, фактично до основних суб'єктів, які здійснюють державне регулювання у сфері надання послуг у фінансовій сфері, належать Національний банк України (НБУ) та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).

Щодо статусів цих суб'єктів тривають дискусії, зумовлені, зокрема, тим, що НБУ є особливим органом у системі органів державної влади, складові елементи правового статусу якого визначені в Конституції України, спеціальному статусному законі (Закон України «Про Національний банк України») [9], проте він не належить до жодної з гілок влади. З огляду на положення законодавства НБУ як суб'єкту реалізації функцій і завдань держави в окремих сферах притаманні такі ознаки: це орган державної влади; це колегіальний орган; його статус визначено Основним Законом України.

Так, НБУ взаємодіє з Державною податковою службою України та Державною фіскальною службою України щодо інформаційного забезпечення. Інформаційне співробітництво між такими органами є вкрай важливим для забезпечення ефективного державного регулювання та нагляду за наданням фінансових послуг і дотриманням законодавства у цій сфері, запобігання порушенням на ринках фінансових послуг та реалізації єдиної державної політики у сфері податкових відносин, а також їх припинення, обов'язкових платежів, посилення контролю за додержанням податкового законодавства учасниками ринків фінансових послуг.

Головними напрямками вдосконалення взаємодії НБУ з правоохоронними органами (Національне антикорупційне бюро України, Національна поліція, Державна фіскальна служба, Бюро економічної безпеки) щодо запобігання правопорушенням у сфері надання фінансових послуг кредитними спілками в Україні є формування механізму підтримки ліквідності кредитних спілок шляхом забезпечення функціонування установ другого рівня системи кредитних спілок, а саме кооперативного банку та об'єднаних кредитних спілок, що забезпечить для них можливість доступу до необхідних фінансових ресурсів як шляхом перерозподілу в межах системи кредитних спілок, так і шляхом залучення відповідних ресурсів із зовнішніх джерел; запровадження системи гарантування внесків членів кредитних спілок шляхом забезпечення законодавчих та інституціональних умов для створення фонду гарантування внесків членів кредитних спілок на депозитні рахунки. Участь у системі гарантування внесків буде обов'язковою для тих кредитних спілок, які здійснюють діяльність із залучення внесків (вкладів) своїх членів на депозитні рахунки; створення умов для забезпечення фінансової стабільності кредитних спілок через створення фонду стабілізації і фінансового оздоровлення кредитних спілок; перехід на оперативний моніторинг за діяльністю кредитних спілок; створення загальнодоступної для споживачів інформаційної бази на основі показників діяльності кредитних установ задля забезпечення доступу до інформації про діяльність кредитної спілки; внесення змін до законодавства щодо вдосконалення ведення персоналізованого обліку членів кредитних спілок, удосконалення управління кредитною спілкою, підвищення ролі асоціацій кредитних спілок у регулюванні їх діяльності, посилення відповідальності органів управління кредитних спілок за порушення прав споживачів [1; 10].

Також вважаємо за доцільне розглянути взаємодію НБУ з Департаментом фінансових розслідувань Держфінмоніторингу України [11], оскільки вважаємо її невід'ємною умовою ефективности, системності, комплексності та дієвості антилегалізаційних заходів у сфері надання фінансових послуг. Так, відповідно до Угоди про загальні засади співробітництва між цими суб'єктами державного фінансового моніторингу, зазначені сторони вживають у межах своєї компетенції всіх заходів, які можуть бути необхідними для співпраці у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та пов'язаної з цим злочинної діяльності, а також фінансуванню тероризму. Водночас сторони в межах своєї компетенції відповідно до законодавства та на підставі зазначеної Угоди за взаємною згодою спрямовують своїх представників для участі в спільних заходах; за необхідності створюють робочі групи для підготовки та проведення спільних заходів; здійснюють обмін досвідом у цій сфері, зокрема шляхом проведення нарад, семінарів і конференцій; здійснюють постійний обмін статистичними, довідковими й аналітичними матеріалами, методичними рекомендаціями, що становлять взаємний інтерес (за винятком інформації щодо особистого життя громадян); вживають спільних заходів з підвищення кваліфікації кадрів тощо [12].

Таким чином, як вважають Є. Назимко та В. Купрієнко, стратегічними напрямками в розвитку регулювання ринків фінансових послуг мають стати спрощення процедур звітності,

інформування, нагляду й моніторингу у сфері ринків фінансових послуг, забезпечення їх прозорості, максимально можливе делегування повноважень від органів загальної компетенції до спеціально уповноваженого суб'єкта регулювання ринків фінансових послуг, уніфікація та оптимізація функцій, завдань, чітке розмежування компетенції суб'єктів, які здійснюють державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, урахування напрямів розвитку регулювання ринків фінансових послуг у європейських країнах (особливо на наднаціональному рівні), запровадження відповідних стандартів, урахування рекомендацій і пропозицій під час розроблення положень вітчизняної політики розвитку галузі ринків фінансових послуг тощо [1].

Визначення суб'єкта, якому мають бути надані повноваження у сфері ринків фінансових послуг, має бути обґрунтованим і логічно випливати з мети, якої держава бажає досягти шляхом надання повноважень, діяти від її імені у сфері, відповідно до якої суб'єктам мають бути надані функції (отже, й повноваження), які не дублюються з аналогічними в інших суб'єктів. Зокрема, суб'єктом державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг є спеціально уповноважений за нормами закону суб'єкт, який, відповідно до покладених на нього законом функцій та завдань, розробляє, приймає та оприлюднює підзаконні нормативно-правові акти, якими визначається поведінка учасників ринків фінансових послуг, приймає рішення про включення (виключення) певного суб'єкта до складу учасників ринків фінансових послуг, здійснює нагляд за дотриманням вимог законодавства щодо порядку надання фінансових послуг і захисту прав споживачів фінансових послуг.

Статус, компетенція уповноваженого суб'єкта, який здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, мають бути визначені на рівні закону, як і порядок його взаємодії з іншими державними органами, процедура прийняття ним рішень та їх оскарження (усі питання адміністративної процедури мають отримати належне закріплення на рівні або конкретного спеціального закону, або загального кодифікованого акта, наприклад, Адміністративно-процедурного кодексу України).

З огляду на те, що ринок фінансових послуг є неодмінною складовою частиною економічного розвитку суспільства та держави, урегульованість цієї сфери (перевантаженість певної сфери компетентними органами, які мають контрольні повноваження, повноваження з прийняття рішень тощо) приводить до ускладнень суспільних відносин в окремих сферах, отже, знижує їх кількість і може приводити до сповільнення темпів розвитку суспільства загалом. Таким чином, актуальним залишається питання розмежування повноважень органів державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг в Україні та окреслення їх статусу, визначення процедур та форм їх взаємодії, фінансування тощо.

Серед проблем нагляду за діяльністю кредитних спілок фахівці виділяють нестабільність законодавства, пошук оптимального співвідношення контролю за дотриманням законодавства, регулювання фінансової стійкості, розроблення й контроль за виконанням вимог до обліку та звітності й інтегрованого (паралельного усіх НФУ) регулювання [13].

Водночас у жодному законодавчому акті України до питань небанківської діяльності не закріплено положення про те, що результати внутрішнього аудиту, внутрішнього контролю та інспекційних перевірок мають обов'язково спрямовуватись у відповідні правоохоронні органи для встановлення у них тих чи інших складів правопорушень та використання у контексті організації, реалізації та підвищення ефективності запобігання правопорушенням у зазначеній галузі суспільних відносин.

З огляду на це логічно було б Закон України «Про банки і банківську діяльність» доповнити ст. 73-1 «Обов'язковість спрямування результатів аудиту, контролю та інспекційних перевірок небанківських фінансових установ для прийняття рішення уповноваженим правоохоронним органом» та викласти цю норму у такій редакції.

«Узагальнені результати внутрішнього та зовнішнього аудиту, внутрішнього контролю небанківських фінансових установ та інспекційних перевірок Національного банку України обов'язково спрямовуються правоохоронним органам у тій частині, що стосується інформації щодо можливості вчинення правопорушення у сфері фінансових послуг, для їх юридичного оцінювання задля здійснення запобіжної діяльності для недопущення вчинення кримінальних правопорушень».

Перспективним для подальшого вдосконалення запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг є створення інституту інтегрованого фінансового нагляду і регулювання, коли названі функції концентруються в окремо виділеній установі з особливим правовим статусом, незалежним від органів виконавчої влади, та безпосереднім підпорядкуванням голові НБУ.

Така пропозиція ґрунтується на зарубіжному досвіді. Заклади інтегрованого фінансового нагляду і регулювання вперше створені у скандинавських країнах, а саме Швеції, Норвегії і Данії,

у 80-х роках ХХ ст. У Великобританії також створено єдиний орган регулювання й нагляду за діяльністю фінансових посередників, а саме Управління фінансового регулювання і нагляду (Financial Services Authority, FSA), яке для чіткого розмежування відповідальності, що базується на основі прозорості, відсутності дублюючих функцій і свободі інформації, уклало «Меморандум взаєморозуміння» з Банком Англії і Казначейством [14].

Існування такої проблеми обумовлено тим, що ризик невиконання зобов'язань або банкрутство фінансового посередника може мати більш істотні системні наслідки, ніж ризик дефолту або банкрутства порівняно з розміром підприємства нефінансового сектору економіки, тому основним аргументом на користь створення інтегрованих організацій фінансового нагляду і регулювання є те, що внаслідок виникнення нових фінансових інструментів, із якими працюють банки і НФУ, взаємопроникнення різних напрямів фінансового бізнесу, комбінованого надання банківських, страхових та інших фінансових послуг провести чітку межу між банківськими установами і НФУ майже неможливо.

Причиною створення інтегрованих організацій фінансового нагляду і регулювання, виділення з функцій НБУ наглядових і регулюючих функцій є існування протиприродних зв'язків, які виникають у процесі взаємодії департаментів ринкових відносин і департаментів нагляду й регулювання діяльності НФУ, функціонуючих у межах однієї організації.

В основі об'єднання регулюючих функцій лежать такі елементи:

- 1) інтеграція фінансового нагляду і регулювання здійснюється за інтеграцією діяльності самих фінансових установ;
- 2) повноваження НБУ та інтегрованої організації щодо фінансового нагляду і регулювання необхідно розділити і дистанціювати;
- 3) інтеграція організацій із фінансового нагляду і регулювання дає значну економію грошових коштів за рахунок об'єднання управлінських та інформаційних технологій.

Основні фактори, що сприяють переходу до системи інтегрованого фінансового нагляду й регулювання, можна виділити як структурні еволюційні зміни сегментів фінансового ринку, викликані численними інформаційними та технологічними інноваціями; розуміння того, що побудована раніше й наявна сьогодні система недосконала, є однією з причин повторюваних криз на різних сегментах фінансового ринку й вимагає більшого внутрішнього зв'язку між ними; створення фінансових супермаркетів, які виконують кредитно-фінансові операції, що викликає необхідність інтеграції установ, що займаються фінансовим надглядом і регулюванням у відповідних напрямках; створення та поширення нових фінансових продуктів, що викликало відповідний попит на регулювання з боку відповідних органів фінансового нагляду й регулювання; зміна якісних і кількісних характеристик ризиків, прийнятих на фінансових ринках кредитними спілками; зростання інтернаціоналізації небанківської справи, що впливає на організацію нагляду й регулювання як на національному, так і на міжнародному рівнях.

При цьому, як показує світова практика, процес інтеграції органів фінансового нагляду й регулювання може бути успішним як у разі революційного, так і в разі еволюційного розвитку; як у разі інтеграції двох агентств, так і в разі інтеграції великої кількості органів фінансового нагляду й регулювання. Так, скандинавські країни, які першими почали інтеграцію органів фінансового регулювання й нагляду, як один з аргументів використовували «ефект масштабу», що дає змогу домогтися великої економії коштів в умовах висококонцентрованої кредитно-фінансової системи.

Висновки. Розглядаючи практику організації та функціонування органів щодо інтегрованого фінансового нагляду й регулювання, маємо звернути увагу на об'єктивні й суб'єктивні передумови досягнення інтеграції органів фінансового нагляду й регулювання; повноваження і відповідальність органів фінансового нагляду й регулювання до й після інтеграції; наявні механізми управління, фінансування, обліку й публічної звітності органів фінансового нагляду й регулювання; внутрішню структуру органів фінансового нагляду й регулювання до й після інтеграції; потенціал органів фінансового нагляду й регулювання з реструктуризації та санації фінансових установ в умовах антикризового управління.

Список використаних джерел:

1. Купрієнко В., Назимко Є. Взаємодія правоохоронних та контролюючих органів щодо запобігання порушенням порядку надання фінансових послуг у діяльності кредитних спілок в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3 (72). С. 169–177.
2. Безух О. Проблеми правового забезпечення державного регулювання і державного управління у сфері підприємницької діяльності у контексті інтеграції до світової економіки. *Право України*. 2008. № 10. С. 78–85.

3. Ящишак О. Моделі державного регулювання ринку фінансових послуг. *Адвокат*. 2011. № 3 (126). С. 28–33.
4. Ващенко Ю. Державне регулювання у сфері енергетики України: адміністративно-правовий аспект : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07. Київ, 2015. 488 с.
5. Яценко Т. Удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг та стратегічні пріоритети їх розвитку. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Спецвипуск. Ч. 2. С. 169–175.
6. Осинцев Д. Методи адміністративно-правового впливу : посібник. Санкт-Петербург, 2005. 278 с.
7. Андрійко О. та ін. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 ч. / за ред. В. Авер'янова. Київ, 2004. Т. 1 : Загальна частина. 584 с.
8. Бакаєв Л., Соколова Е., Шиндирук І. та ін. Ринок фінансових послуг : навчальний посібник. Київ, 2014. 384 с.
9. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
10. Борис Візров окреслив шляхи вирішення проблем ринку кредитної кооперації. URL: http://vaks.org.ua/?id_news=840.
11. Структура Державної служби фінансового моніторингу України. *Держкомфінмоніторинг України* : сайт. 2017. URL: http://www.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=132&art_id=17351&lang=uk.
12. Про загальні засади співробітництва між Державним департаментом фінансового моніторингу та Державною комісією з регулювання ринку фінансових послуг України : Угода від 5 вересня 2003 року № 20. Київ, 2003. 3 с.
13. Шевцова О., Віхлевщук В. Конкуренція на фінансовому ринку: банківські конкурентні переваги. URL: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_25/Shevcova.htm.
14. Credit Unions Worldwide 2021. *Statistical Report*. URL: http://www.woccu.org/documents/2021_Statistical_Report.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.5.2.14>

ГРЕСЬКО О.Р.

**ФОРМИ ТА СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ
З ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ Й ГРОМАДСЬКІСТЮ:
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

**FORMS AND METHODS OF IMPLEMENTATION OF INTERACTION
OF ADMINISTRATIVE COURTS WITH PUBLIC ADMINISTRATION AUTHORITIES
AND PUBLIC: THEORETICAL AND LEGAL ASPECT**

Стаття присвячена теоретико-правовим аспектами визначення форм та способів реалізації взаємодії, з одного боку, адміністративних судів, а з іншого боку, органів публічного адміністрування та громадськості. Аналіз наявної наукової літератури показав, що сьогодні у науковій площині досі не сформовано чіткої та логічної концепції виокремлення форм та методів взаємодії. Науковці окремі методи взаємодії називають формами, а форми ототожнюють із способами реалізації (тобто методами). З'ясовано, що форми виражають зовнішній прояв дій, а не спосіб їх вчинення. Водночас означені категорії не можна розглядати відокремленим чином. Форма не може існувати без способів, і навпаки. Водночас

© ГРЕСЬКО О.Р. – здобувач (Науково-дослідний інститут публічного права)